

lemmer af Højesteret eller Landsretterne, og det bestemmes, at denne Domstols Afgørelse er endelig. Jeg synes derfor, man maa erkende, at der her er skabt et Organ, som virkelig har Forudsætning for at underkaste de paagældende Virksomheder en rolig og uhildet Bedømmelse, og i Betragtning af, at der ogsaa i Tilsynsraadet findes en Repræsentation for national-økonomisk og polyteknisk Uddannelse, mener jeg, der vil være Mulighed for ogsaa en sagkyndig Bedømmelse af de paagældende Virksomheder.

Det er naturligvis noget nyt, man her staar overfor, man har tidligere her i Landet henholdt sig til Skattevejen, er nøjedes med at tage Udbyttet, naar det forelaa ved Aarsopgørelsen, og tage det gennem Skat. I en Redegørelse, som Skibsfarten har sendt Den overordentlige Kommission, ser jeg, at den har henvist til, at dette Erhverv i Skatteaarene 1916—17 til 1919—20 i Skat har udredet 161 418 552 Kr. 10 Øre, foruden nogle andre Bidrag, som jeg ikke ved denne Lejlighed skal komme ind paa. Dette er en ren Skat. Det er naturligvis et betydeligt Beløb, der her er gaaet ind i Statskassen, men jeg vil dog alligevel mene, at det vilde have været heldigere og bedre for Samfundet, om man ved en lavere Fragt havde undgaaet en saa betydelig Prisfordyrelse af en Række af Landets vigtigste Tilførselsartikler, selv om det til syvende og sidst skulde være blevet et lidt mindre Beløb i direkte Skat til Statskassen.

Som det fremgaar af Lovforslagets § 2 og den højterede Ministers Udtalelse, er der efter Anmodning fra Andelsselskaberne tilført Tilsynsraadet en Repræsentant efter Indstilling af De samvirkende danske Andelsselskaber. Jeg forstaar ikke rigtig dette Ønske, thi det forekommer mig, at disse Virksomheder, hvis eneste Ønske er at være underlagt Verdensmarkedets Konkurrence, absolut ikke kan blive Virksomheder af monopolagtig Karakter. Jeg har paa Sagens tidligere Trin ikke fremsat noget Ønske om, at de blev repræsenteret, og det er ud fra den Betragtning, at jeg synes ikke, at disse Virksomheder kan karakteriseres som monopolagtige. Jeg har vel hørt, at man paa et enkelt Omraade har ment, at noget saadant vilde kunne fremkomme, og man har her nævnt Mælkeforsyningen. Jeg vil dog antage, at Mælkepriserne maa være et Produkt af Smørprisen, og at det derfor til syvende og sidst alligevel er et Produkt af Verdensmarkedets frie Konkurrence og derfor

ikke kan blive noget i Retning af Monopol. Nu kan det være ret vanskeligt at afgøre, hvad Monopol egentlig er. Vi har i den senere Tid set Foreteelser — jeg tænker her paa Standsningen af Landets Ind- og Udførsel —, der, forsaavidt Samfundet staar magtesløs overfor sligt, utvivlsomt maa karakteriseres som et Monopol, og det ikke blot et Monopol, der i sin Virkning vil blive i høj Grad prisfordyrende, men et Monopol, der vil blive baade lammende og ødelæggende for Samfundet.

Paa et enkelt Punkt har jeg taget Afstand. Det drejer sig om sidste Punktum i § 5, hvor det hedder om de Indstillinger, som Tilsynsraadet skal gøre, at en saadan Indstilling skal fremmes, naar mindst 4 Medlemmer fremsætter Ønske derom. Denne Sætning kom ind ved den sidste Af- filing af Forslaget, i en sen Aftentime. Der har under tidligere Forhandlinger aldrig været noget fremme i den Retning. Naar jeg ikke har kunnet give denne Sætning min Tilslutning, ligger det i, hvad jeg allerede har sagt, at dette Tilsynsraad ikke er en ensidig Repræsentation for Producent- eller Forbrugerinteresser, men har en saadan Til sætning af roligt og uhildet dømmende Mænd, at jeg ikke vilde finde det paakrævet, at et saa lille Mindretal som 4 af 14 gennem en Indstilling skulde være i Stand til at vække Uro om et Erhverv, naar det ikke har kunnet lykkes det indenfor Tilsynsraadet at faa større Tilslutning til en Indstilling. Det forekommer mig nemlig, at man ogsaa skal være varsom med unødigt og utidigt at vække Uro om Erhvervene og udlevere dem til Kritik. Af disse Grunde har jeg ment, at det var forsvarligt at afvente en noget større Tilslutning indenfor Tilsynsraadet, forinden der sker Indstilling om, hvad der eventuelt skal foretages overfor et Erhverv.

Naar jeg har tiltraadt Forslaget med denne lille Undtagelse, ligger heri fra min Side en Erkendelse af, at noget i den Retning, som Forslaget indeholder, er paakrævet under de Forhold, vi lever under. Forpligtelsen for Ministeriet til at forelægge Lovforslaget ligger jo i § 11 i Afviklingsloven af 11. April d. A. En lignende Forpligtelse foreligger naturligvis ikke for Rigsdagen til at vedtage Forslaget, det afgørende her maa være Rigsdagens Bedømmelse af de Forhold og Tilstande, der er raadende i Verden, ikke blot i vort lille danske Samfund, men ogsaa udenom. I min Tilslutning til Forslaget ligger selvfølgelig, at jeg erkender, at Forholdene er